

V. modul

KELL EGY CSAPAT!

- 1. Az én családom**
- 2. Játsszunk szabályosan!**
- 3. Mesterségem címere**
- 4. Vásárfia**
- 5. Enyém a vár, tied a lekvár!**

KELL EGY CSAPAT!

Együttműködés a világban

MODULLEÍRÁS

A modul célja	A társadalmi együttműködés szintjeinek tudatosítása, tájékozódás és az együttélésből fakadó problémák területén, aktív, és szolidáris társadalmi szerepre ösztönzés,
Időkeret	10 óra
Ajánlott korosztály	9. évfolyam (14-15 évesek)
Következő modul	Felelősség
A modulban szereplő foglalkozások	1. Az én családom Az én családom, családi költségvetés, konfliktusok a családban 2. Játsszunk szabályosan/ Szabályok, iskolai házirend, jogok és kötelességek 3. Mesterségem címere Ismerkedés a munka világával 4. Vásárfia Iskolai vásár megtervezése, megszervezése, megvalósítása 5. Enyém a vár, tied a lekvár! Társadalmi konfliktusok: rasszizmus, munkanélküliség, szegénység
Modulkapcsolódási pontok	Életvitel és gyakorlati ismeretek: <ul style="list-style-type: none">▪ Pályaorientáció Magyar nyelv és irodalom: <ul style="list-style-type: none">▪ Kommunikációs formák▪ Szövegalkotás, szövegelemzés▪ Véleményalkotás, vita, Ember és társadalom: <ul style="list-style-type: none">▪ Kapcsolatok,▪ Kritikai gondolkodás, kommunikáció▪ Társadalmi szolidaritás
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Önismeret: <ul style="list-style-type: none">• Érzelmi tudatosság, önszabályozás, Együttműködés: <ul style="list-style-type: none">• Kommunikáció• Mások elfogadása,• Önérvényesítés, vitakészség, döntési készség• Konfliktuskezelés, döntési képesség I Információkezelés: <ul style="list-style-type: none">• Szövegelemzés, lényegkiemelés, szövegalkotás

MÓDSZERTANI AJÁNLÁS:

A tanterem elrendezése:

A térszervezés alapelvei:

- a csoport tagjai, a gyakorlat jellegének megfelelően változó térbeli kapcsolatban legyenek egymással.
- az interaktív csoportgyakorlatok megvalósításához a terem közepén a székeket körben helyezük el, így minden tanuló láthatja a másikat.
- a csoportvezető is a körben ül.
- a kiscsoportos feladatokhoz helyezünk el a körön kívül néhány asztalt
- a páros feladatokhoz legyen mód az odaforduláshoz.
- legyen lehetőség a csoportok és az egyének munkáinak bemutatására, közzétételére is („üzenő-fal”)

A foglalkozások módszertana:

A modul központi témája az együttműködés, a közvetlen családi környezetből kiindulva az iskolai, majd társadalmi kerete közt vizsgálva annak lehetőségeit, módjait, problémáit. A modul feladata olyan értékorientált magatartás megalapozása, mely bizonyos egyéni érdekeket a csoportérdek alárendel, s a csoporton belül kölcsönös kötelesség- és segítségvállalást hoz létre

A modul során többször dolgozunk fel olyan szövegeket, amelyek bizonyára túlmutatnak a tanulók olvasmányélményén, és mindennapi tapasztalatán. A csoportszervezés során fokozottan figyeljünk arra, hogy az egyes csoportok képesség szerint differenciáltak legyenek, a csoportok egymáshoz viszonyítva viszont megközelítően azonos potenciállal bírjanak.

A kooperatív kiscsoport ez esetben nemcsak formai, hanem tartalmi eleme is a foglalkozásnak, mivel előfeltétele a közösség tagjai közötti kooperáció eredményeként létrejövő konszenzus. Az eddigi tapasztalatok azt mutatják, hogy a kooperatív tanulást alkalmazó tanulók a „verseny helyett együttműködést” hirdető szemléletet átviszik az élet más területeire is, ami alapvetően meghatározza az emberekkel való kapcsolatukat.

A kooperatív tanulási forma az ismeretközlésen túl kiemelt szerepet játszik a szociális kompetencia, azaz a tanulók szociális készségeinek és együttműködési képességeinek kialakulásában és fejlődésében is.

A közös munka együttes felelősséget jelent a csoport eredményéért, tehát nemcsak a saját, hanem a csoporttársak munkájáért is. Az együttműködési készség lehetővé teszi a megfelelő szociális szerep felvételére, az énhatékony társadalmi szerepek gyakorlására.

Az értékelés módja:

A modul során a csoporttagok az önálló életvezetéshez szükséges készségek, a társadalmi együttélés szabályainak, a társadalmi szerepek gyakorlásának különféle formáit ismerik meg, elemzik, tudatosítják, Sok esetben először találkozhatnak a társadalmi szolidaritás, az önérdek csoportérdek alá rendelésével, az együttműködés és egymásrataltság tágabb közösségi formáival. Ebben az esetben nem várhatunk kiforrott véleményeket, összefüggő szövegalkotást, a teljesség igényével fellépő lényegkiemelést és értékelést. A gyakorlatok során a csoporttagok betekintést, olyan gondolatébresztő tapasztalatokat szerezhetnek a

társadalmi együttélés gyakorlatáról és problémáiról, amelyek elősegítik az integratív társadalomban való tájékozódást.

Az értékelésben is ez az elvárás vezessen: központban az ön és csoportértékelés álljon,

TÁMOGATÓ RENDSZER

Felhasznált objektumok:

Bagdy Emőke – Telkes József: *Személyiségfejlesztő módszerek az iskolában*. Nemzeti Tankönyvkiadó, Budapest, 2002.

Fejlesztő feladatok 1-2. (Feladatgyűjtemény és tanári útmutató). Készült a Szakiskolai Fejlesztési Program II. keretében, Nemzeti Szakképzési Intézet 2006.

Fischer, Robert: *Tanítsuk gyermekeinket gondolkodni játékokkal*. Műszaki Könyvkiadó, Budapest 2000.

Gabnai Katalin: *Drámajátékok gyermekeknek, fiataloknak, felnőtteknek*. Tankönyvkiadó, Budapest, 1987.

Gordon, Thomas: T. E. T. A tanári hatékonyság fejlesztése, Gondolat Könyvkiadó, Budapest, 1974.

Játékkönyv. Játékok a közösségformálás szolgálatában I-II. (Szerk.: Kaposi László) Gödöllői Művelődési Központ, Gödöllő 1984. 1987.

Keagan, Spencer: *Kooperatív tanulás*, Önkönet 2000.

Knausz Imre: *A tanítás mestersége*. (Egyetemi jegyzet. Iskolafejlesztési Alapítvány, Miskolc, 2001)

Pályaorientáció módszertani kézikönyv csoportvezetők számára. (Szerk. Dr. Szilágyi Klára, Hajdú Annamária) Kollégium Tanácsadó, Szolgáltató Kft. Budapest, 2002.

Sütőné Koczka Ágota (2005): *Szociális készségek fejlesztése kamaszkorban*. Trefort Kiadó, Budapest.

Tóth László: *Pszichológia a tanításban*. Pedellus Kiadó, Debrecen, 2000.

Ajánlott objektumok:

- www.osztalyfonok.hu
- www.gondolatiterkep.lap.hu
- KOMPASZ Emberi Jogi Nevelési Portál

Almamater (az egri Eszterházy Károly Főiskola Gyakorló Általános Iskolája, Gimnáziuma és Szakközépiskolája programja). Készült a tanulók középfokú oktatásba történő sikeres továbbtanulásának előkészítésére kiírt PHARE pályázatra, 2004.

1. foglalkozásblokk

AZ ÉN CSALÁDOM

Ajánlott korosztály/létszám	14-15 évesek, 10-12 fős csoport
Ajánlott időkeret	2×45 perc
A foglalkozás közvetlen célja	Együtműködés a családban, a család, mint támogató rendszer bemutatása.
A foglalkozás tartalma	Az én családom... Családi munkamegosztás Problémamegoldás a családban
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Személyes: Önismeret: érzelmek azonosítása, autonómia, önszabályozás, Kognitív: véleményalkotás, anyanyelvi kommunikáció véleményalkotás, ok-okozati viszony belátása, Szociális: együttműködés, viselkedési szabályok, személyes felelősség Információkezelés: adatok értelmezése
Kapcsolódási pontok	Magyar nyelv és irodalom: Anyanyelvi kommunikáció Életvitel és gyakorlati ismeretek: Pályaorientáció Ember és társadalom: család, családi háztartás, a család jogai
Szükséges előzetes ismeretek:	nincs

RÁHANGOLÁS

Tevékenység 1(A változat)

10 perc

Családi perpatvar

Tanári instrukciók

- Üljetek körbe, egyikőtök álljon középre! . Sorban új nevet kaptok: anyák-apák-gyerekek lesztek.(Ezeket a szerepeket a foglalkozásblokk során végig megtartják)
- Aki középen áll, elkiáltja magát: pld „apák” és azok, akik közületek „apák” lettek, helyet cserélnek Közben a középen álló megpróbálja valaki székét elfoglalni.. Ha azt kiáltja „Családi perpatvar!” mindenkinek helyet kell cserélni.

Munkaforma

Interaktív nagycsoport

Módszerek

Szabályjáték játék

Eszközök

nincs

Tevékenység 1(B változat)

10 perc

Családi kör

Tanári instrukciók

Soroljátok fel a családtagjaitokat, akikkel együtt éltek, illetve akikkel nem éltek ugyan együtt, de szorosan a családotokhoz tartoznak!

Munkaforma

Nagycsoportos

Módszerek

Beszélgető kör

Eszközök

1. számú melléklet: Családi kör

JELENTÉSTEREMTÉS**Tevékenység 2**

15 perc

Családi összejövétel

A család, mint támogató rendszer: A foglalkozásblokk témájának megbeszélése.

Tanári instrukciók

Csoportalakítás: A ráhangoló játékban szereplők (anya-apa-gyerek). alkossanak családokat

- Karácsonykor, húsvétkor együtt van a rokonság. Kik ülnek az ünnepi asztal körül?
- Családtagokkal, rokonokkal kapcsolatos mondatokat találtok szétvágva a borítékotokban. Csak úgy tudjátok összerakni, ha csoporttársaitokkal cserélték!.

A csoportok közt szétosztjuk a rokonsági megnevezéseket tartalmazó mondatokat, majd közösen értelmezzük azokat.

A feladat célja a rokonsági kapcsolatok megnevezésének pontosítása, a rokonsági kapcsolatok rendszerezése, a rokonság tartalmának saját élményű tudatosítása.

Munkaforma

Kooperatív csoportmunka

Módszerek

mondatkirakó, megbeszélés

Eszközök

2. számú melléklet .szókétyák, borítékok

Tevékenység 3

20 perc

Ez az én dolgom...

Családi munkamegosztás:

Tanári instrukciók

- Mindenki gyűjtse össze, mi a szerepe szerinti (anya-apa-gyerek). feladata a családban!

Az azonos szereplők szakértői csoportokat alkotnak, és közösen kialakítanak egy 5 elemű feladatlistát. A szakértők visszamenve saját csoportjukba kialakítják a családi munkamegosztás modelljét, minden megnevezett családtag 3-3 legfontosabb feladatával. A „családok” szószólói ismertetik családjuk munkamegosztási modelljét

Munkaforma

Kooperatív csoportmunka

Módszerek

Szakértői mozaik

Eszközök

nincs

Tevékenység 4
15-20 perc

Családi mesterségek

Családtagok foglalkozásának, szakmájának feltérképezése.

Tanári instrukciók

Töltsétek ki a feladatalapokat, soroljátok fel a családtagjaitokat és az ő szakmáikat! Ne csak a szűk családra gondoljatok most, hanem minden olyan családtagot soroljatok fel, akiről tudjátok mi a foglalkozása!

Az egyéni munkát követően 3-4 fős csoportokban zajlik tovább a munka. Írják össze az összes felsorolt szakmanevet és a számukra legérdekesebb szakmákról mondják el egymásnak ismereteiket. A megbeszélteket a nagycsoport előtt prezentálják.

A szakértői csoportok szószólóinak beszámolóit nagycsoportos megbeszélés követi.

Munkaforma

Egyéni, kooperatív csoportmunka

Módszerek

Szakértői mozaik- feladatlap

Eszközök

Flip-chart, filctoll, papír

3. számú feladatlap

Tevékenység 5
15perc

Ne szólj bele!

Problémamegoldás a családban

Tanári instrukciók

- A családban időnként problémák is adódnak. A kártyákon egy-egy családi problémahelyzetet találtok! Húzzatok egyet, és szerepetek szerint játsszátok el!

Csoportszerepek: anya-apa-gyerek

Beszéljük meg! Hogyan sikerült megoldani a problémát? Te mit tanácsolsz?

Munkaforma

Csoportmunka, interaktív nagycsoport

Módszerek

Akvárium, szituációs játék, megbeszélés

Eszközök

4. számú melléklet:játék-kártya

LEZÁRÁS

Tevékenység 6(A változat)
10perc

Az én családom...

Foglalkozásblokk összefoglalása

Tanári instrukciók

Fejezd be a nyitott mondatokat!

Munkaforma

interaktív nagycsoport

Módszerek

Beszélgető kör

Eszközök

5. számú melléklet: nyitott mondatok

Tevékenység 6(B változat)

10perc

Az én családom...

Tanári instrukciók

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Foglalkozásblokk összefoglalása

Fejezd be a nyitott mondatokat!

egyéni

Feladatlap

6. számú melléklet: feladatlap

Tevékenység 7

5 perc

Mit gondolsz?

Tanári instrukciók

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Visszajelző kör, érzések, élmények megfogalmazása.

Hogyan éreztétek magatokat?

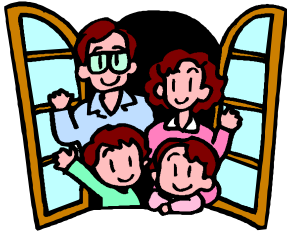
Melyik feladatot találtátok a legérdekesebbnek a mai foglalkozáson és miért?

Interaktív nagycsoport

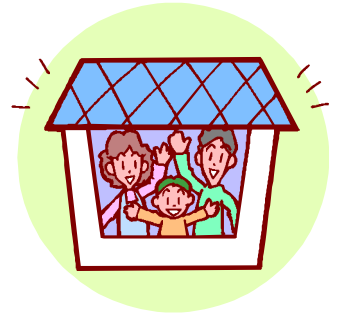
Megbeszélés

-

Kell egy csapat/Az én családom/1. melléklet

CSALÁDI KÖR

TÁGABB CSALÁDI KÖR: AKIKET
RITKÁBBAN LÁTOK

SZŰK CSALÁD:
AKIKKEL GYAKRAN
TALÁLKOZOK

Kell egy csapat/Az én családom/2. melléklet

CSALÁDI ÖSSZEJÖVETEL

Szüleimnek én	a gyereke vagyok.
Anya apának	a felesége
Apa anyának	a férje.
Apa és anya az én	szüleim
Apa és anya	házastársak
Nagypapa édesanyám vagy édesapám	apja.
Nagymama édesanyám vagy édesapám	anyja.
Idősebb fiútestvérem	a bátyám
Fiatalabb fiútestvérem.	az öcsém
Fiatalabb lánytestvérem	a húgom.
Idősebb lánytestvérem	a nővérem.
Édesapám vagy édesanyám fiútestvére	az én nagybátyám.
Édesanyám vagy édesapám lánytestvére	az én nagynéném.
Nagynéném, nagybátyám	az én

gyereke	unokatestvérem.
Nagyszüleimnek én	az unokája vagyok.
A szüleim édesapja, édesanyja az én	dédszüleim.
Testvéreim gyerekei az én	unokahúgaim, vagy unokaöcsém.
Testvérem házastársai az én	sógorom, vagy sógornőm.
Testvérem felesége szüleimnek	a menyé.
Testvérem férje szüleimnek	a veje.
Testvérem férjének édesanyám	az anyósa.
Testvérem férjének édesapám	az apósa

Kell egy csapat/Az én családom/3. melléklet

CSALÁDI MESTERSÉGEK

CSALÁDTAGOK	MESTERSÉGEIK, SZAKMÁJUK
Ezek közül a számomra legérdekesebb szakma a, Mert	

NE SZÓLJ BELE!

👤 Szüleimnek nem teszik a barátom/barátnőm

👤 Szüleim nem engednek a diszkóba

👤 Szeretnék egy mobilt, de a szüleim nem vesznek

👤 Egyest kaptam, nem merem otthon elmondani

👤 Rendetlen a szobám

👤 Nem segítek eleget otthon

👤 Szüleim szerint túl hangosan hallgatom a zenét

👤 Későn mentem haza

👤 Nem tetszik az öltözködésem

👤 Hétfvégén sokáig szeretek aludni

👤 Mindenbe beleszólnak!!!

AZ ÉN CSALÁDOM

	<i>Akkor szerzek örömet a szüleimnek, ha...</i>
	Családomban én vagyok a.....
	Anya azt szokta mondani nekem, hogy...
	Azt szeretem a legjobban az édesanyámban, hogy...
	Az én családom szeretné, ha én...
	Nálunk apa szokott...
	A legbüszkébb vagyok a családomban arra, hogy....
	Édesanyámnak az a dolga otthon, hogy....
	Az én családom számára a legfontosabb személy...

	Apa azt szokta mondani nekem, hogy...
	Édesapám, ha hazajön a munkából, akkor...
	A testvérem azért szokott velem veszekedni, mert...
	Jó lenne, ha anya megváltozna abban, hogy...
	A szüleim miattam akkor idegesek, ha...
	Nálunk hétvégén a család...
	Én szoktam otthon segíteni, mert...
	Azt szeretem legjobban édesapámban...
	Szeretném, ha apa változtatna abban, hogy...
	Jó, hogy van testvérem, mert..

AZ ÉN CSALÁDOM

Fejezd be a nyitott mondatokat!

Jó, hogy van testvérem, mert.....

.....

Szeretném, ha apa változtatna abban, hogy.....

.....

Azt szeretem legjobban édesapámban.....

.....

Én szoktam otthon segíteni, mert.....

.....

Nálunk hétvégén a család.....

.....

A szüleim miattam akkor idegesek, ha.....

.....

Ritkán segítek odahaza, mert.....

.....

Jó lenne, ha anya megváltozna abban, hogy.....

.....

A testvérem azért szokott velem veszekedni, mert.....

.....

Édesapám, ha hazajön a munkából, akkor.....

.....

Akkor szerzek örömet a szüleimnek, ha.....

.....

Anya azt szokta mondani nekem, hogy.....

.....

Azt szeretem a legjobban az édesanyámban, hogy.....

.....

Az én családom szeretné, ha én.....

.....

Nálunk apa szokott.....

.....

A legbüszkébb vagyok a családban arra, hogy.....

.....

Édesanyámnak az a dolga otthon, hogy.....

.....

Az én családom számára a legfontosabb személy.....

.....

Apa azt szokta mondani nekem, hogy.....

.....

Családban én vagyok a.....

.....

2. foglalkozásblokk

Játsszunk szabályosan!

Ajánlott korosztály/létszám	14-15 évesek, 10-12 fős csoport
Ajánlott időkeret	2×45 perc
A foglalkozás közvetlen célja	A közvetlen és tágabb környezetben működő szabályok meglátása, a szabályok szükségességének tudatosítása, a szabálytartás és szabálykövetés készségének megalapozása.
A foglalkozás tartalma	Szabályok Házirend Jogok és kötelességek
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Személyes: autonómia, önszabályozás, Kognitív: véleményalkotás, anyanyelvi kommunikáció ok-okozati összefüggés belátása, Szociális: együttműködés, viselkedési szabályok, szabályészlelés, szabálytudat, szabálytartás, mások előnyben részesítése Információkezelés: lényegkiemelés, szabályalkotás,
Kapcsolódási pontok	Magyar nyelv és irodalom: Anyanyelvi kommunikáció Életvitel és gyakorlati ismeretek: Pályaorientáció Ember és társadalom: szabályok, jogok és kötelességek
Szükséges előzetes ismeretek:	nincs

RÁHANGOLÁS

Tevékenység 1(A változat)

Utazás Honoluluba!

Tanári instrukciók
10 perc

▪ Képzeld el, hogy turistaként egy olyan országban jársz, amelynek nem ismered a nyelvét, Amerre jársz, ezekkel a piktogramokkal, képjelekkel találkozol. Vajon mit jelentenek? Mire figyelmeztetnek?

▪ Milyen szabályokat ismersz?
(játékszabály, illemszabály, viselkedési szabályközlekedési szabály)

Munkaforma

Interaktív nagycsoport

Módszerek

beszélgető kör

Eszközök

1. számú melléklet: piktogram-kártyák

Tevékenység 1(B változat)

10 perc

Mi a szabály?

Tanári instrukciók Egyvalaki menjen ki a teremből, a többiek állapodjanak meg egy szabályban, amit mindenkinek követni kell.(pld mindenki megdörzsöli a fülét, mielőtt válaszolna)
A terembe visszajövő csoporttag kérdéseket tesz fel a többieknek, az a feladata, hogy kitalálja, mi a szabály?

Munkaforma Interaktív nagycsoport, beszélgető kör
Módszerek szabályjáték
Eszközök nincs

JELENTÉSTEREMTÉS

Tevékenység 2
10 perc

Játsszunk szabályosan!

Tanári instrukciók Szabályhelyzetek értelmezése
A foglalkozás céljának megbeszélése: mindennapi szabályaink.
▪ Milyen szabályok bújtak el a kártyákon lévő mondatokban?
Miért szükségesek ezek a szabályok? Te mit válaszolnál, ha neked szólna a kártyán lévő mondat?

Munkaforma páros (ülésrend szerinti páralakítás)
Módszerek helyzetgyakorlat
Eszközök 2. számú melléklet: Szabályhelyzetek kártyái

Tevékenység 3(A változat)
20 perc

Házirend

Tanári instrukciók ▪ Gyűjtsetek a „Házirend”-ből rátok vonatkozó jogokat, kötelességeket! Mit tilt a „Házirend”?
▪ Mi a véleményem a Házirend szabályairól?
Amennyiben úgy ítéljük meg, hogy a feldolgozásra szánt házirend megfogalmazása, szövegezése túl bonyolult és nem illeszkedik a csoporttagok képességi szintjéhez, abban az esetben, az adott, feldolgozni kívánt házirendet előre írjuk át egy egyszerűsített, könnyen érthető és feldolgozható formába.
Változati javaslat: egy munkahelyi házirend is feldolgozásra kerülhet a megadott leírás szerint.

Munkaforma Egyéni, interaktív nagycsoport
Módszerek Feladatlap
Eszközök Házirend
3. melléklet: Feladatlap Jogok-kötelezettségek-tiltott magatartás

Tevékenység 3(B változat)

20perc

Házirend

Tanári instrukciók

- Az iskolában érvényes szabályokat a „Házirend” tartalmazza. Van, amivel egyetértünk, van, amivel nem, és biztosan hoznátok új szabályokat is.
 - Az asztalon írással lefele fordított kártyákat találtok! Válasszatok egyet! Az azonos kijelentést tartalmazó kártyák tulajdonosai alkossanak egy csoportot! (négyfős csoportok alakítása)
 - Ezzel egyetértek,
 - Ez így nem tetszik,
 - Jó lenne, ha így lenne, meg kellene valósítani!
 - Jó lenne, de nem lehet megvalósítani!
 - Minden csoport megkapja a „Házirend” szövegét, gyűjtsétek össze gondolataitokat csoportotok kulcsmondata alapján! Vitassátok meg a „Kupac-tanács-ötletelő” szabályai alapján! (A felvetett problémán minden csoporttag egyénileg elgondolkozik - Párban is megbeszéljük.- A két pár közösen is megvitátja a problémát)
 - A csoportok szószólóinak számoljanak a közösen kialakított véleményekről a többieknek,
 - Alakítsuk ki közös listánkat (súlyozva kialakítani 3-3 elemű szabálylistát.)
- Munkaforma Szakértői csoport, csoportközi mozaik
Módszerek Kupac-tanács-ötletelő
Eszközök 4. melléklet: kártyák csoportalakításhoz
5. melléklet: szabályértékelő lap
Házirend

Tevékenység 4

20 perc

Ehhez jogom van!

Gyermeki jogok

Tanári instrukciók

- A kártyákon egy-egy olyan törvénybe foglalt szabályt, találtok, amelyek a ti jogaitokat szabályozzák.
- Beszéljük meg, játsszuk el!
- A feladat változata lehet: két csoportot alakítunk, az egyik a munka világában érvényesülő jogokat, a másik a kötelelességeket dolgozza fel, vitatja meg, majd beszámolnak egymásnak a csoportok.

Fogalom: Az ENSZ gyermekjogi konvenciója összefoglalja a gyermekek jogait. (1989) 3. számú háttéranyag

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

- csoportközi mozaik
szövegfeldolgozás, szituációs játék
6. melléklet

Tevékenység 5

20 perc

Kötelességeim

Tanári instrukciók

- A kártyákon most a kötelességeitekről olvashattok. Minden csoport húzzon egyet! Mit jelentenek ezek a jogok a mindennapi életben? Milyen kötelességeitek vannak még? Készíts rajzot, színezd, keresd meg az összefüggéseket! Nézzük meg közösen! Beszéljük meg!

Munkaforma

Szóháló-pókháló (gondolati-térkép)

Módszerek

Gyermeki kötelességek

Eszközök

7. melléklet

REFLEKTÁLÁS

Tevékenység 6(A változat)

10 perc

Rend a lelke a munkahelyen is

Tanári instrukciók

- A munkahelyen érvényesülő jogok, kötelességek feltérképezése.
- Alkossatok két csoportot! A csoportok tagjai vitassák meg azokat a jogokat és kötelességeket, melyek a munka világában is érvényesek. Egyik csoport a jogokat, a másik a kötelességeket beszélje meg.
 - Írjátok le, milyen szabályokat, kötelességet tartotok fontosnak egy munkahelyen!
 - Írjátok le, hogy milyen jogok azok, melyek a munka világában érvényesek véleményetek szerint!

A kiscsoportos munkát követően a két csoport mondja el a másik csoportnak, hogy mire jutott.

Munkaforma

Kiscsoport, interaktív nagycsoport

Módszerek

Megbeszélés

Eszközök

-

Tevékenység 6(B változat)

10 perc

Ha én hoznám a szabályokat...

A foglalkozásblokk összefoglalása.

Tanári instrukciók

- Írjátok le, milyen szabályokat tartotok fontosnak, milyen lenne az élet, ha ti hoznátok a szabályokat?
- A szabálylistákat tegyük ki az üzenőfalra!

Munkaforma

egyéni

Módszerek

szabályalkotás

Eszközök

Papír, ceruza

Tevékenység 6(C változat)

5 perc

Trópusi eső**Tanári instrukciók**

- Álljatok körbe!

A játékvezető elindít egy mozdulatot, a tőle jobbra álló megismétli azt, és így egymás után mindenki átveszi a mozdulatot a szomszédjától, majd továbbadja, míg a mozdulat körbe nem ér. Másik játékvezetőt választunk, aki egy új mozdulattal egy új kört indít.

Munkaforma

Interaktív nagycsoport

Módszerek

Játék

Eszközök

nincs

Tevékenység 7

5 perc

Jogod van a véleményedhez!

Visszajelző kör, érzések, élmények megfogalmazása.

Tanári instrukciók

Mi mindent tudtatok ma magatokról?

Hogyan éreztétek magatokat?

Melyik feladatot találtátok a legérdekesebbnek a mai foglalkozáson és miért?

Munkaforma

Interaktív nagycsoport

Módszerek

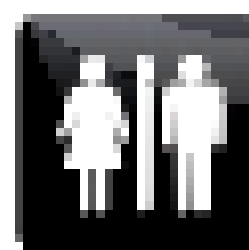
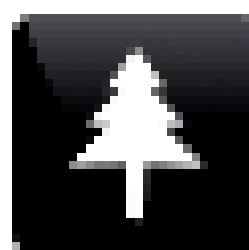
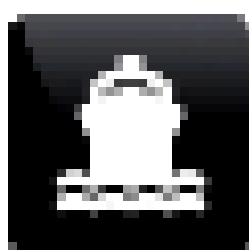
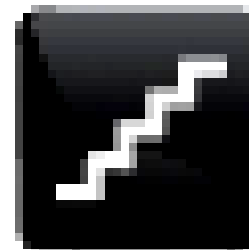
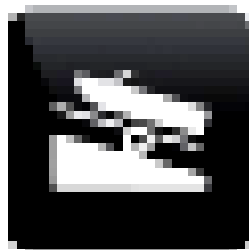
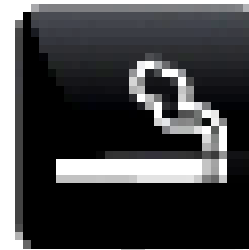
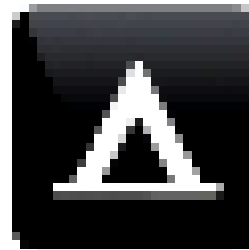
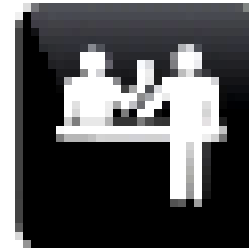
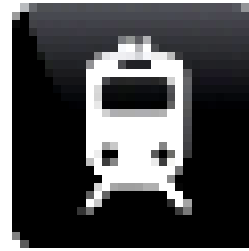
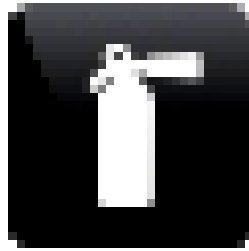
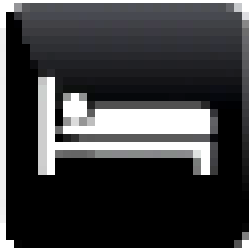
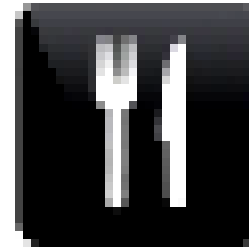
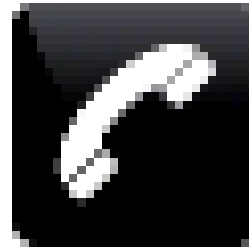
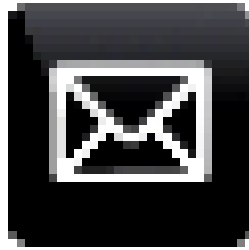
Megbeszélés

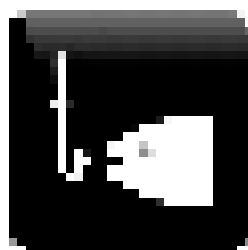
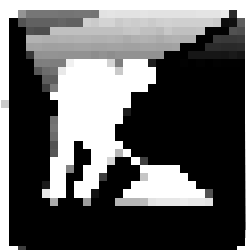
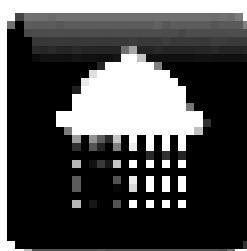
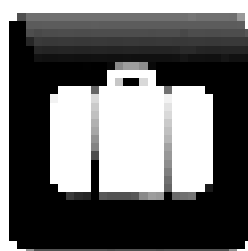
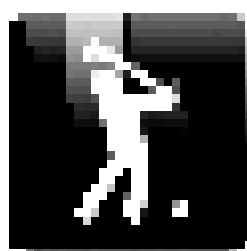
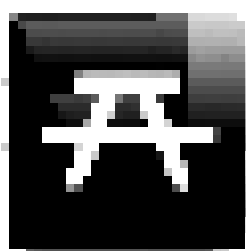
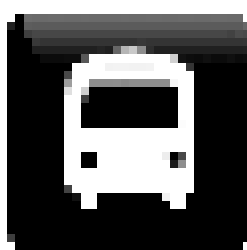
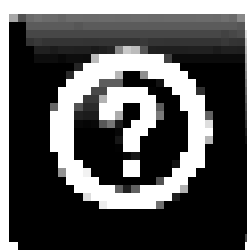
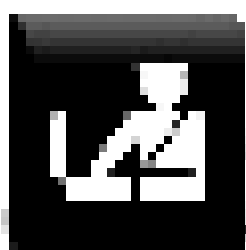
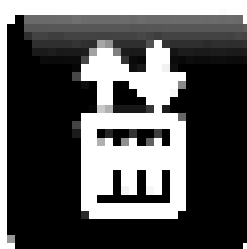
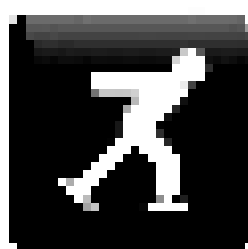
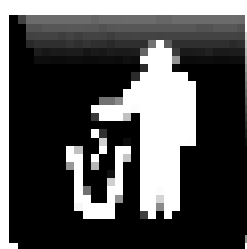
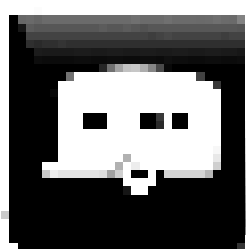
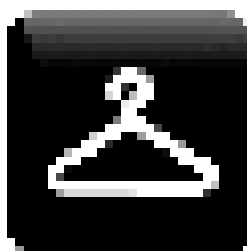
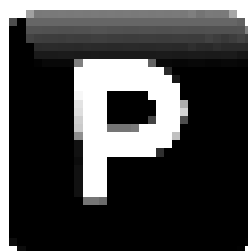
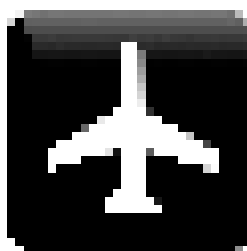
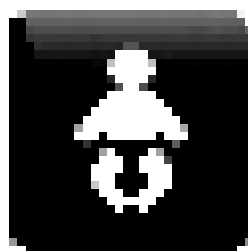
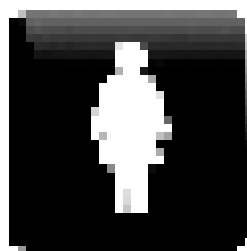
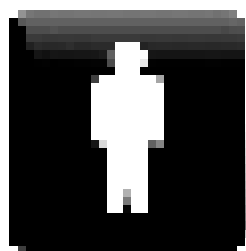
Eszközök

-

Kell egy csapat/Játszunk szabályosan!/1. melléklet

PIKTOGRAM-KÁRTYÁK

SZABÁLYHELYZETEK KÁRTYÁI

Szabályhelyzet	Szabály
NE BÁNTSD AZ ÖCSÉDET!	
MONDTAM MÁR, HOGY NE VÁGJ A SZAVAMBA!	
VIDD A HELYÉRE A CSUPROD!	
BEVÁSÁROLTÁL, VAGY MEGINT ELFELESJTETTED?	
NE NÉZD MEG A KÁRTYALAPJAIMAT!	
HOZTÁL MAGADDAL TÍZÓRAIT?	
A CÉGRE VONATKOZÓ TITKOKAT SENKINEK NEM MONDHATOD EL!	
KÉRLEK, SEGÍTS!	
MÉG NEM VAGY NAGYORÚ!	
NEM HAGYTÁL NEKEM EGYET SEM?	
VEDD LE A FÜLHALLGATÓDAT, HA BEÉRSZ A MUNKAHELYEDRE!	
FIGYELSZ A FELADATRA,	

AMIT ELMONDOK?	
TESSÉK CSAK MENNI, ÉN NEM SIETEK!	
LÁNYOKÉ AZ ELSŐBBSÉG!	
FIGYELJ RÁ, HOGY HOLNAP PONTOSAN KEZD EL A MUNKÁDAT!	
NE EGYÉL, MÉG NINCS EBÉDIDŐ!	
KÖSZÖNÖM A VIRÁGOT.	
TE ÁRULTAD EL A TITKOMAT?	
HALKÍTSÁK LE A ZENÉT, MÁR ELMÚLT 10 ÓRA!	
ÉN JÖTTEM ELŐBB!	

Kell egy csapat/Játszunk szabályosan!/3. melléklet

HÁZIREND

	Szabály	Véleményem
Jogod van ahhoz, hogy...	oktatási intézményben, biztonságban és egészséges körülmények közt	
	személyiségedet, emberi jogaidat tiszteletben tartsák	
	feladatokat vállalhass közösségi feladatokban	
	tájékoztatást kapj tanulmányaidat érintő kérdésekben	
	óráközi szünetekhez	
	részt vegyél az iskolai sport és kulturális rendezvényeken	
	problémáiddal nevelőidhez fordulj	
Kötelességed	Megjelenni, és részt venni a tanórai foglalkozásokon	
	az iskola használati rendjét betartani	
	előírás szerint használni az iskolai eszközöket	
	tiszteletben tartani az iskola dolgozóit és tanulótársaidat	
	A tanulási időben engedély nélkül nem hagyhatod el az iskola területét	
Tiltott magatartás	Tilos dohányozni az iskola területén	
	Iskolai foglalkozásokon, étkezni, magnózni, mobiltelefont használni	
	Tilos agresszív módon viselkedni	

Kell egy csapat/Játszunk szabályosan!/4. melléklet

KÁRTYÁK CSOPORTALAKÍTÁSHOZ

Ezzel egyetértek	
Ez így nem tetszik	
Jó lenne, ha így lenne, meg kellene valósítani!	
Jó lenne, de nem lehet megvalósítani!	
Ezzel egyetértek	
Ez így nem tetszik	
Jó lenne, ha így lenne, meg kellene valósítani!...	
Jó lenne, de nem lehet megvalósítani!	
Ezzel egyetértek	
Ez így nem tetszik	
Jó lenne, ha így lenne, meg kellene valósítani!	

Jó lenne, de nem lehet megvalósítani!

Kell egy csapat/Játszunk szabályosan!/5. melléklet

SZABÁLYÉRTÉKELŐ LAP

<p>Ezzel egyetértek</p> 	<p>Ez így nem tetszik</p>
<p>Jó lenne, ha így lenne, meg kellene valósítani!</p> 	<p>Jó lenne, de nem lehet megvalósítani!</p>

Kell egy csapat/Játszunk szabályosan!/6. melléklet

A kártyákon egy-egy olyan törvénybe foglalt szabályt, találtak, amelyek a ti jogaitokat szabályozzák.

GYERMEK JOGOK

Minden gyereknek joga van a szeretethez és a gondoskodáshoz

A szeretet és gondoskodás a gyermek életben maradásának feltétele. A fizikai gondozás mellett minden gyereknek érzelmi biztonságra is szükség van. Nagyon sok múlik azon, hogy a korai években milyen kapcsolat fűzte a gyermeket gondozóihoz, milyen gondoskodásban részesült. Olyan körülményeket kell biztosítani a gyermek számára, melyek között testi és lelki fejlődése a lehető legjobb úton haladhat.

Minden gyermek egyenlő

A gyermekek egy része hátrányos helyzetűnek születik. Van, aki származása, bőrszíne miatt, van, aki a család gazdasági helyzete miatt, más pedig veleszületett vagy szerzett fogyatékosága miatt kap kevesebb lehetőséget az életben a többi gyermeknél.

Minden gyereknek joga van megfelelő és egészséges táplálékhoz

Kezdjük a csecsemőkkel. Az egyetlen egészséges táplálék, ami egy csecsemő számára elképzelhető: [az anyatej](#). Sajnos hazánkban nagyon kevés baba szopik anyai ideig, ameddig az egészséges testi-lelki fejlődéshez szüksége lenne erre. Az egészséges táplálkozás kérdésével persze nem csak csecsemőkorban találkozunk. [Rengeteg](#)

gyerek él közöttünk, aki csak az óvodában, iskolában jut kielégítő táplálékhoz, mert otthon üres a kamra.

Minden gyereknek joga van tanulni, és iskolába járni

Magyarországon minden gyereknek kötelessége is iskolába járni. Az egyezmény azonban nem csak pusztán az iskolába járás jogát tartja szem előtt, hanem annak tartalmára is kitér. Kiemeli, hogy a gyermeknek ismernie kell az alapvető szabadságjogokat, emberi jogokat. Ki kell alakítani a gyermek tiszteletét nyelve és kulturális értékei iránt, és tiszteletet a sajátjától különböző kultúrák iránt. Kétlem, hogy ma minden iskola különösebb súlyt fektetne ezekre a témákra.

Minden gyermeknek joga van az egészségügyi ellátáshoz

Nagyon sokszor a szülőkön múlik, hogy egy gyermek milyen ellátásban részesül. Sajnos, nem egy esetben a szülő tájékozottsága, és határozott fellépése kell ahhoz, hogy a gyermek megfelelő ellátásban részesüljön.

Minden gyereknek joga van játszani, tilos a gyerekeket dolgoztatni

Előfordul, bár nagyon ritkán, hogy Magyarországon gyerekek azért dolgozzanak, hogy a család fenn tudja tartani magát. A gyermekek játéktevékenysége nem a munka, hanem inkább a túlhajszolás, tanulás, különórák miatt szenved kárt. Sokszor a gyermek szellemét és személyiségét fejlesztő közös játékok helyett magányos tévénézés vagy videojátékok töltik ki a gyermek idejét. . Jó lenne olyan körülményeket teremteni, hogy a gyermek kiskorától kezdve érdekesnek, felfedezni valónak tartsa környezetét, az őt körülvevő embereket.

Kell egy csapat/Játszunk szabályosan!/7. melléklet

A GYERMEKEK KÖTELESSÉGEI

 gondozásának, nevelésének érdekében szüleivel,
vagy más törvényes képviselőjével együttműködjön

 képességeinek megfelelően tanulmányi
kötelezettségeinek eleget tegyen

 tartózkodjon az egészségét károsító életmódtól,
egészségre káros szerek használatától

3. foglalkozásblokk

MESTERSÉGEM CÍMERE

Ajánlott korosztály/létszám	14-15 évesek, 10-12 fős csoport
Ajánlott időkeret	2×45 perc
A foglalkozás közvetlen célja	Képzés a munka világában betölthető szerepekről, és az ezek ellátásához szükséges képességek, készségek, attitűdök fejlesztése.
A foglalkozás tartalma	Tárgyanimáció Szakmaismerető Munkavállalási szempontok
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Személyes: autonómia, önszabályozás, Kognitív: véleményalkotás, anyanyelvi kommunikáció ok-okozati összefüggések belátása, Szociális: együttműködés, felkészülés a felnőtt szerepre, felkészülés a munkavállalói szerepre Információkezelés: lényegkiemelés, általánosítás
Kapcsolódási pontok	Magyar nyelv és irodalom: Anyanyelvi kommunikáció Életvitel és gyakorlati ismeretek: Pályaorientáció Ember és társadalom: foglalkozási csoportok, felnőtt szerepek, munkavállalói szerep, a munka világa
Szükséges előzetes ismeretek:	nincs

RÁHANGOLÁS

Tevékenység 1

5 perc

Telefonos játék

Tanári instrukciók

Egy szakma neve körbejár, mindenki a szomszédja fülébe súgja, az utolsó gyerek hangosan kimondja, amit hallott.

Akkor érdekes a játék, ha különleges foglalkozásneveket súgunk, pld: műbútorasztalos, stb.

A játék megkönnyítése érdekében előre készíthetünk különleges foglalkozások neveit tartalmazó foglalkozáskártyákat. (pl.: irodai kisegítő, kézbesítő, postázó, árufeltöltő, zongorahangoló...stb.).

Munkaforma

Interaktív nagycsoport

Módszerek

Játék

Eszközök

nincs

Tevékenység 2

10 perc

Körmondat

Tanári instrukciók

Elindítunk egy foglalkozással kapcsolatos mondatot. A következő játékos bővíti a megkezdett mondatot, és úgy adja tovább a szomszédjának, akinek folytatni kell a bővítést. Az egyre hosszabb mondat körbemegy, míg vissza nem éri az elindítójához!

Akkor új mondatot indíthatunk!

Munkaforma

Interaktív nagycsoport

Módszerek

Mondatlánc

Eszközök

Nincs

TARTALOMFELDOLGOZÁS

Tevékenység 3(A változat)

20 perc

Mesterségem címere

Tájékozódás a munka világában: A foglalkozásblokk témájának bemutatása.

Tanári instrukciók

▪ Az asztalra kitett tárgyak közül válasszuk ki, amelyik tetszik!
Az azonos foglalkozáshoz tartók alkossanak egy csoportot, egy műhelyt!

Foglalkozásonként 4-4 tárgy: pld cérna, olló, vászondarab, csipke. Válasszunk olyan tárgyakat, amelyek a szakiskola képzési rendszeréből mutat be elemeket.

Először minden csoporttag leírja, mi jellemzi ezt a munkát, majd a csoport közösen megalkotja saját listáját. A közös lista alapján a csoportok szószólói bemutatják saját „műhelyüket”

Célcsoport

14-15 évesek

Munkaforma

érdeklődés szerinti homogén csoportok, interaktív csoportmunka,

Módszerek

ablak, csoportközi mozaik,

Eszközök

foglalkozásokat idéző tárgyak

Tevékenység 3(B változat)

20 perc

Mesterségem címere

Tanári instrukciók

Foglalkozáskártya húzása (csoportonként) a csoport szimulációs játékkal megjeleníti az adott foglalkozást, a többi csoport ez alapján megpróbálja kitalálni, minden csoporttag egyszer kérdezhet.

Munkaforma

csoportmozaik

Módszerek

Szimulációs játék

Eszközök

1 számú melléklet: Foglalkozáskártya

Tevékenység 4
20 perc

Szakmaismertető

Tanári instrukciók

A csoporttagok (A, B, C, D) „műhelyük” szakmaismertetőjét különböző szempontok alapján dolgozza fel (pld: eszközök-anyag, képzés, munkakörülmények, végtermék) fel.
A csoport összegzett ismeretei alapján felhívó plakátot készít.
A csoportok azonos jelű tagjai asztaltól-asztalra vándorolva újabb csoportokat alakítanak, minden asztalnál saját plakátjukat mutatják be a többi műhely képviselőinek, míg mindenki megismer minden „műhelyt”.

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

kooperatív csoportmunka,
fordított szakértői mozaik
szakmaismertető, csomagolópapír, filctoll, zsírkréta

Tevékenység 5
20 perc

Mi leszel, ha nagy leszel?

Tanári instrukciók

A csoportok közös listát állítanak össze arról, milyen szempontok alapján fognak munkát vállalni, majd a csoportok szóvivői ismertetik a többi csoporttal
A kulcsszavakat címkékre írva a táblára kiragasztják a csoportok szószólói, majd a nagycsoport súlyozva kiemeli a munkaválasztás legfontosabb 5 kritériumát.

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

kooperatív csoportmunka, interaktív nagycsoport
Csoportinterjú, ötletroham, megbeszélés, vita
Post-it öntapadó jegyzetömb,

REFLEKTÁLÁS

Tevékenység 6(A változat)
15 perc

Feladatlap a munkáról

Tanári instrukciók

A foglalkozásblokk összefoglalása
▪ Sokat tudtok már a munka világáról. A feladatlapon található kérdésekre válaszoljatok eddigi tapasztalotokat, és az új ismeretek segítségével!
A két feladatlap képességek szerinti differenciált feladatmegoldást tesz lehetővé.
egyéni, nagycsoportos
Feladatlap, megbeszélés,
2. számú melléklet: Feladatlap

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Tevékenység 6(B változat)

15 perc

Feladatlap a munkáról

Tanári instrukciók

A foglalkozásblokk összefoglalása

▪ Sokat tudtok már a munka világról. A feladatlapon található kérdésekre válaszoljatok eddigi tapasztalatotok, és az új ismeretek segítségével!

A két feladatlap képességek szerinti differenciált feladatmegoldást tesz lehetővé.

Munkaforma

egyéni, nagycsoportos

Módszerek

Feladatlap, megbeszélés

Eszközök

3. számú melléklet: Feladatlap II.

Kell egy csapat/Mesterségem címere/1. melléklet

MESTERSÉGEM CÍMERE

	HÁZTARTÁSI GÉPSZERELŐ Feladata a különböző rendeltetésű háztartási gépek szerelése, javítása, karbantartása.
	ASZTALOS Különböző fából készült berendezési tárgyakat készít, kiválasztja a faanyagot, méretre szabja, összeilleszti a megfelelő részeket. A kész tárgyakat csiszolja, festi, lakkozza,
	KERTÉSZ A növénytermesztés, parképítés, parkgondozás területén dolgozik. Elvégzi a talaj-előkészítést, vetést, ültetést, locsolást, növényápolást és betakarítást.
	ALLATGONDOZÓ Feladata az állatok és környezetük ápolása, gondozása. Elvégzi az etetési, itatási, legeltetési feladatokat, tisztán tartja az állatokat és lakhelyüket.

	<p>ABC-ELADÓ Feladata a bolt jellegének megfelelő árú rendelése, ízléses és higiénikus elhelyezése, a vevők udvarias kiszolgálása, az árucikkek pontos mérése, számlázása, csomagolása.</p>
	<p>CSALÁDGONDOZÓ Munkája során családoknak nyújt támogatást szociális és személyes problémáik megoldásában. A családsegítés során válsághelyzetekben lévő embereket segít hozzá helyzetük javításához.</p>

Kell egy csapat/Mesterségem címere/2. melléklet

A MUNKA I.

 Miért fontos az emberek által végzett munka a társadalomnak?.....

.....
.....

 Mit jelent számodra a munka?.....

.....
.....

 Milyen munkát végeztél már?.....

.....
.....

 Mi a jó munka követelménye?.....

.....
.....

 Miért dolgoznak az emberek?.....

.....

.....

 Mi jellemzi a munkát?.....

.....

.....

Kell egy csapat/Mesterségem címere/3. melléklet

A MUNKA II.

Milyen munkát végeznek?

	Orvos:
	Szakács:
	Pincér:
	Szerelő:
	Kőműves
	Tűzoltó
	Fényképész:

Köznapi értelemben minden hasznos tevékenységet munkának nevezünk. Például munka a takarítás, a gereblyezés, a főzés.

Te milyen munkát szoktál végezni?

.....

.....

.....

.....

4. Foglalkozásblokk

VÁSÁRFIA

Ajánlott korosztály/létszám	14-15 évesek, 10-12 fős csoport
Ajánlott időkeret	2×45 perc
A foglalkozás közvetlen célja	Gyakorlat szerzése egy gazdasági terv kidolgozásában és megvalósításában.
A foglalkozás tartalma	Iskolai vásár- Projekt előkészítése, tervezése, projektterv készítése.
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Személyes: autonómia, önszabályozás, önállóság Kognitív: emlékezet, véleményalkotás, anyanyelvi és vizuális kommunikáció, ok-okozati összefüggések belátása, kreativitás Szociális: együttműködés, kapcsolatteremtő készség, cél és feladattudat, felelősségtudat, felkészülés a munkavállalói szerepre, problémamegoldó készség Információkezelés: lényegkiemelés, általánosítás, meggyőzés
Kapcsolódási pontok	Magyar nyelv és irodalom: Anyanyelvi kommunikáció Életvitel és gyakorlati ismeretek: Pályaorientáció Ember és társadalom: gazdasági vállalkozási ismeretek,
Szükséges előzetes ismeretek:	nincs

RÁHANGOLÁS

Tevékenység 1(A változat)

10 perc

Mit tudunk?

Előzetes ismeretek, tapasztalatok

Tanári instrukciók

- Mit tudtok a vásárról? Vettetek-e részt az iskolai vásárokból?
Személyes élmények felelevenítése.

Munkaforma

Interaktív nagycsoport

Módszerek

Sajátélményű megbeszélés

Eszközök

fotók, plakátok előző években megvalósult iskolai vásárokról

Tevékenység 1(B változat)

10 perc

Vásári kikiáltó!

Tanári instrukciók

- Képzeld el, hogy vásárban vagyunk és te vagy az árus!
Már jönnek is a vásárlók, és te már hívogatsz őket: Csak tessék, csak tessék!

Munkaforma

- Adj el valamit, ami rajtad van, adj el egy képzeletbeli dolgot!
egyéni

Módszerek Szituációs játék
Eszközök nincs

JELENTÉSTEREMTÉS

Tevékenység 2
10 perc

Mit szeretnénk?

Tanári instrukciók

Projektcél meghatározása
Miért szervezzünk vásárt?
Gyűjtsünk össze minél több gondolatot, elképzelést, ötletet az iskolai vásár céljáról, megszervezéséről, megvalósításáról!

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Interaktív nagycsoport
Ötletroham Vita, érvelés
nincs

Tevékenység 3
20 perc:

Tervezzünk!

Projektterv készítése, adatgyűjtés

Tanári instrukciók

Határozzuk meg, milyen feladatokat kell elvégeznünk, ahhoz, hogy sikeresen megvalósíthassuk tervünket?

Feladatkörök meghatározása –kulcsszavak:

1. információ csatornák, információkezelés
2. tárgyi feltételek biztosítása
3. „vásárfiak” begyűjtése
4. dokumentáció, határidők

Munkaforma

Módszerek

Eszközök

Interaktív nagycsoport
Ötletroham Vita, érvelés
nincs

Tevékenység 4
15 perc

Szakértők

Tanári instrukciók

Csoporttémák feldolgozása

▪ Az asztalok egy-egy feladatnak adnak helyt. Döntsétek el, melyik munkacsoportban szeretnétek dolgozni, melyik feladat megvalósításában szeretnétek részt venni!

Csoportalakítás „Sarkok” módszerrel (sarkok-asztalok megnevezése feladatkörök szerint -minden asztalnál meghatározott számú hely van)

Csoportfeladatok:

- minitémák kiválasztása,
- szerepek/felelősök kijelölése
- minitémák kidolgozása

Munkaforma	Csoportos beszélgetés a minitémákról
Módszerek	csoportmozaik „sarkok”, pókháló
Eszközök	nincs

Tevékenység 5 15 perc

	Forgatókönyv
Tanári instrukciók	Csoportbeszámolók <ul style="list-style-type: none"> ▪ Mire jutottunk? Mit tudunk meg? ▪ Készítsünk Forgatókönyvet! Felelősök, tevékenységek, határidők, erőforrás megjelölése.
Munkaforma	Interaktív nagycsoport
Módszerek	megbeszélés
Eszközök	nincs

REFLEKTÁLÁS

Tevékenység 5(A változat)

	Plakátkészítés, kiállítás
Tanári instrukciók 20 perc	A foglalkozásblokk összefoglalása: a gazdasági terv legfontosabb elemeinek képi ábrázolása (vizuális kommunikáció) Készítsük el az iskolai vásár figyelemfelhívó plakátját! Fogalom: A jó plakát jellemzői: A plakát sajátosan koncentrált, megtervezett, „tömény látvány”. Arra hivatott, hogy pillanatok alatt felhívja a figyelmet és érdeklődést keltsen az általunk szervezett rendezvényre. A jó plakát jellemzői: rövid, tömör szöveg, kifejező, mozgósító jelleg, egyszerűség és világos mondanivaló, mindenkinek vagy sokaknak szóljon.
Munkaforma	csoportos
Módszerek	Képi ábrázolás, plakátkészítés
Eszközök	Csomagolópapír, filctoll, zsírkréta

Tevékenység 5(B változat) 10 perc

	Milyen vásárló vagy?
Tanári instrukciók	Vásárlási szokásaink <ul style="list-style-type: none"> ▪ Szeretsz vásárolni? Azt veszed, amit a barátod? Nehezen döntesz, vagy hamar választasz? Megnézed a termék szavatosságát? ▪ A feladatlap ilyen és hasonló kérdéseket tesz fel vásárlási szokásaidról! Amelyik választ rád jellemzőnek érzel húzd alá! Beszéljük meg! Vásárlással kapcsolatos döntéseink mozgatórugói frontális megbeszélés, súlyozás feladatlap
Munkaforma	
Módszerek	

Eszközök

1. számú melléklet

VÁSÁRLÁS SZOKÁSANK

Az alábbi kérdésekre a választ is megadjuk. Válaszd ki ezek közül a rád jellemzőt, és húzd alá!

Mikor számod rá magad a vásárlásra?

- Ha feltétlenül szükségem van arra a dologra
- Ha van rá pénzem
- Ha valami új terméket látok
- Ha divatos ez a dolog
- Ha a barátomnak (barátnőmnek) is van

Mit figyelsz meg először a terméken?

- A külső megjelenését
- Hogy ismerős-e?
- Hogy célszerű-e

A vásárlásnál figyelembe veszed-e mások tanácsát?

- Saját belátásom szerint döntök
- A szüleim véleményére hallgatok
- A barátom tanácsának megfelelően döntök
- Néha megkérdezem az ismerőseim véleményét

Szoktál alkudni az árból?

- Nem, soha
- Ha lehetőség van rá, igen
- Előfordult már, hogy próbálkoztam vele
- Néha szerettem volna, de nem mertem

- Nem érdekes az ár, ha nekem kell az a dolog!

5. Foglalkozásblokk

ENYÉM A VÁR, TIED A LEKVÁR!

Ajánlott korosztály/létszám	14-15 évesek, 10-12 fős csoport
Ajánlott időkeret	2×45 perc
A foglalkozás közvetlen célja	A különböző kultúrák eltérő létmódjának, szemléletének megtapasztalása, a társadalmi nyitottság és rugalmasság erősítése
A foglalkozás tartalma	A társadalmi együttélés problémái: <ul style="list-style-type: none">▪ Nemzeti és etnikai kisebbségek-rasszizmus▪ Vagyoni csoportok –szegénység▪ Foglalkozási csoportok-munkanélküliség
A kompetenciafejlesztés fókuszai	Személyes: autonómia, önszabályozás, helyzetfelismerés Kognitív: véleményalkotás, anyanyelvi kommunikáció ok-okozati összefüggés belátása, kritikai gondolkodás, problémamegoldás Szociális: együttműködés, mások előnyben részesítése, társadalmi szolidaritás, aktív társadalmi szerepre ösztönzés Információkezelés: lényegkiemelés, szabályalkotás,
Kapcsolódási pontok	Magyar nyelv és irodalom: Anyanyelvi kommunikáció Életvitel és gyakorlati ismeretek: Pályaorientáció Emberi és társadalom: társadalmi csoportok, társadalmi jelenségek ok-okozati összefüggése, emberi és állampolgári jogok, kötelességek, a munka világa, szociálpolitika
Szükséges előzetes ismeretek:	nincs

RÁHANGOLÁS

Tevékenység 1

15 perc

Társadalmi csoportok

A foglalkozás céljának rövid bemutatása

Kártyák csoportosítása

- Vagyoni: szegény, gazdag, hajléktalan, tehetős, szűkölködő, jómódú,
- Foglalkozási csoportok: vállalkozó, alkalmazott, vezető állású, fizikai munkás, szellemi munkás, mezőgazdasági dolgozó, ipari dolgozó
- Népcsoportok-etnikai csoportok-etnikai kisebbségek: magyar, roma, német, bolgár, szlovák, szerb)

Mindenki húz egy kártyát, (a kártyákat úgy kell előkészíteni, hogy minden társadalmi csoport egyenlő számban képviseltesse magát)

- Beszéljük meg! Mit jellemzi a kártyákon szereplő csoportokat?
- Keresd a helyed! Alkossatok csoportokat! Mutassátok be

Tanári instrukciók

Munkaforma	csoporthatárokat!
Módszerek	Interaktív nagycsoport, szakértői mozaik
Eszközök	szakértői mozaik
JELENTÉSTEREMTÉS	1. számú melléklet

Tevékenység 2(A változat)
20 perc

Ki népei vagytok?

Nemzetiségi csoportok-rasszizmus

Tanári instrukciók

- Mindenki húzzon egy kártyát! Rajta egy magyarországi kisebbségben élő népcsoportot, vagy nemzetiségi csoport nevével, és jellemzőit találja. Olvassátok el! Mutassátok be a többieknek!

Fogalom:

Nemzeti kisebbség egy adott társadalom azon tagjainak csoportja, akik nem a többségi nemzettel azonosulnak, hanem egy olyan másik nemzettel, amelynek van állama, vagy ennek létrehozására törekszik.

Etnikai csoport, etnikum: egy adott társadalom azon csoportja, amely tagjai olyan közös kulturális identitással bírnak, amely különbözik a többségtől vagy a többi etnikai csoporttól.

Nemzeti kisebbségek

1. Németek 2. Szlovákok 3. Horvátok 4. Románok 5. Ukránok
6. Szerbek 7. Szlovének 8. Lengyelek 9. Görögök 10. Bolgárok
11. Ruszinok 12. Örmények

Etnikai kisebbség

Cigányság

Munkaforma	Interaktív nagycsoport
Módszerek	Beszélgető kör
Eszközök	1. számú háttéranyag

Tevékenység 2(B változat)
10 perc

Ki népei vagytok?

Névkeresés: népnevet őrző családnevek

Tanári instrukciók

Gyűjtsünk népek neveit őrző családneveket!
Tóth, Török, Kun, Horváth, Szerb, Magyar, Görög, Orosz, Cseh,
Német, Olasz, Székely, Rácz, Lengyel

Munkaforma	Interaktív nagycsoport
Módszerek	ötletbörze
Eszközök	nincs

Tevékenység 3
10-20 perc

Tanári instrukciók

Munkaforma
Módszerek
Eszközök

Enyém a vár, tied a lekvár!

Rasszizmus

Fogalom:

Rasszizmus az a felfogás, mely szerint egy faj tulajdonságai alapján magasabb rendű (intelligensebb, erkölcsösebb) a többinél
Mi az a rasszizmus? Beszéljük meg!

Szövegfeldolgozás:

- Zsidótörvények
- Romaellenesség

A szövegfeldolgozás lépései:

- Nézd át!
- Húzd alá, amit nem értesz!
- Magyarázzuk meg!
- Értelmezd!

Beszéljük meg! Mi a véleményetek?

Interaktív nagycsoport
forrásfeldolgozás
2. számú melléklet

Tevékenység 4
20 perc

Tanári instrukciók

Munkaforma
Módszerek
Eszközök

Mit hoz a jövő?

Szegénység

Élethelyzet-kártyák elemzése:

Mi törtéhet velük a következő 5 évben?

- Munka
- Egészség
- Életkörülmények
- Családi körülmények
- Családi körülmények

Interaktív nagycsoport
megbeszélés

3. számú melléklet: Élethelyzet-kártyák:

Tevékenység 5(A változat)
10perc

Tanári instrukciók

Munkaforma
Módszerek
Eszközök

Segítség, bajban vagyok!

Munkanélküliség

- Beszéljük meg, mi lehet a munkanélküliség oka?
- Ismertek-e munkanélkülieket?
- Miért lett munkanélküli?
- Mit lehet tenni?

Interaktív nagycsoport
megbeszélés
nincs

Tevékenység 5(B változat)

Segítség, bajban vagyok!

10 perc

Tanári instrukciók

Munkanélküliség

Az osztály egyik fele munkanélküli, a fele szociális segítő lesz
A „munkanélküliek” kezdenek:

„Azért lettem munkanélküli, mert.... Mit tegyek?” és odaáll az egyik segítő elé: annak tanácsot kell adnia. Most a segítő áll egy „munkanélküli” elé: Miért lettél munkanélküli?.... és így tovább, míg mindenki sorra nem kerül. Nem lehet kétszer ugyanazt mondani.

Ha mindenki sorra került, akkor szerepet cserélnek.

Munkaforma

interaktív nagycsoport

Módszerek

helyzetgyakorlat, megbeszélés

Eszközök

nincs

LEZÁRÁS

Tevékenység 6(A változat)

Nem értem!

10 perc

A foglalkozásblokk összefoglalása: tapasztalatszerzés a társadalmi együttélés problémái körében.

Tanári instrukciók

Írott információkezelés: értelmező szótárból megkeresni az adott témához tartozó címszavakat.

Népcsoport, nemzetiség, kisebbség, rasszizmus,

munkamegosztás, munkanélküliség, luxus, szolidaritás, stb.

Munkaforma

Csoportközi mozaik

Módszerek

szövegfeldolgozás

Eszközök

Értelmező szótár

Tevékenység 6(B változat)

10 perc

„Ha a kerítés kolbászból lenne!”

Tanári instrukciók

Milyen lenne az a világ, ahol nem lenne szegénység, munkanélküliség, embercsoportok kiközösítése?

Plakát készítése a „Szép új világról” Kiállítás

Munkaforma

Csoportmunka

Módszerek

csoportmozaik

Eszközök

Újságok, olló, ragasztó, csomagolópapír,

Tevékenység 7

5 perc

A mai legérdekesebb feladat

Visszajelzés, értékelés, záró kör.

Tanári instrukciók

Fejezzétek be a mondatot: a mai legérdekesebb feladat számomra a volt, mert

Munkaforma

Interaktív nagycsoportos

Módszerek

Megbeszélés

Eszközök

-

Kell egy csapat/Enyém a vár, tiéd a lekvár/1. melléklet

TÁRSADALMI CSOPORTOK

szegény	vállalkozó	magyar
hajléktalan	alkalmazott	roma
gazdag	vezető állású	német
tehetős,	fizikai munkás	bolgár
szűkölködő	szellemi munkás	szlovák
jómódú	mezőgazdasági dolgozó	szerb

Kell egy csapat/Enyém a vár, tiéd a lekvár/2. melléklet

A RASSZIZMUS

ZSIDÓELLENES INTÉZKEDÉSEK:

A zsidóellenes intézkedések első hullámát a 1944-ben fogadták el. Elrendelték a zsidó tulajdonú gépkocsik és telefonkészülékek elkobzását. A zsidók nem járhattak a keresztényekkel együtt moziba, színházba, kitiltották őket a strandokról és a fürdőkből, csökkentették élelmiszeradagjaikat: a zsidók külön élelmiszerjegyet kaptak, naponta csupán egy-két órán át volt szabad bevásárolniuk, az utazási lehetőségeiket szigorították.

ROMAELENESÉG

A Roma Sajtóközpont újságírói rendszeresen találnak szélsőséges, gyűlöletet keltő cikkeket az interneten és újságokban. Ahogy fogalmazznak, a kilencvenes évek eleje óta a cigányellenességgel kapcsolatos gátlások szinte teljesen feloldódtak Magyarországon. Vagyis semmi nem tartja vissza a szélsőséges nézetek vallókat. Az egyik legnagyobb problémát szerintük az általánosítás jelenti, melyeknek kevés köze van a valósághoz"

Kell egy csapat/Enyém a vár, tiéd a lekvár/3. melléklet

ÉLETHELYZET -KÁRTYÁK

Mária, a három gyermekét egyedül nevelő anya, cselédként dolgozik egy jómódú családnál. Valaki ellopott egy értékes gyűrűt a ház asszonyától, aki a cselédekre gyanakszik. Nem tudják kideríteni, ki a tettes, tehát az összes cselédnek mennie kell.

Amina egy kis faluban él, egy szegény faluban. 12 éves, a szülei már arról beszélnek, hogy férjhez kellene mennie. De Amina ezt nem akarja, ehelyett inkább úgy dönt, elszökik otthonról, és jobb jövőt remélve a fővárosba utazik.

Misa hónapok óta munkanélküli, és nem tudja, mitévő legyen. A felesége nagyon beteg, ágyhoz van kötve. Négy gyermekük van, a legkisebb még nincs egy éves.

Ricardo egyedül él egy kis lakásban. Hónapok óta csupán szociális segélyből él. Előzőleg alkalmi munkákat vállalt.

Abdul feleségével, ikerfiaival és nagyszüleivel együtt lakik egy nagyváros szegénynegyedében. Az ikrek most 12 évesek, sok gondjuk van az iskolában, és számtalanszor engedetlenek a szüleikkel. Nem tanulnak, nagyon gyakran hiányoznak az órákról, helyette lógnak a barátaikkal.

Krista 20 éves. Olvasott egy hirdetést, amelyben állást ajánlottak a városban, Felhívta a számot, és találkozott egy férfival, aki megígérte neki, hogy kihúzza a szegénységből, és talál neki munkát. Krista úgy döntött, hisz a férfinak, és kihasználja a lehetőséget.

Jane idős özvegyasszony. A férje alkoholista volt, ritkán dolgozott. Jane az alacsony állami nyugdíjából tengődik, de további támogatásra lenne szüksége, mivel egészségi állapota egyre romlik.

Bella húgával, Angelicával él. A szülei meghaltak, amikor a lányok 16 és 17 évesek voltak, emiatt abba kellett hagyniuk a tanulást, és dolgozni kezdtek, hogy el tudják tartani magukat.